

Oponentský posudek na diplomovou práci Martina Bednára

IDENTITA A HERCOVO TÉMA

Akademie múzických umění v Praze, Divadelní fakulta

Předložená práce odpovídá formou i obsahem běžným požadavkům, je psaná srozumitelně, přehledně členěná a doplněná základní zdrojovou literaturou.

Hned zpočátku také konstatuji, že je to práce svým způsobem neběžná a mimořádně podnětná z hlediska osobní autorovy zповědi o vnitřním vývoji jako člověka a umělecké osobnosti, dále z hlediska hereckého umění i z hlediska psychologie.

V podstatě jde o hledání se ve smyslu genderové identity ve světě se stále dominujícím dělením na maskulinitu a feminitu. Kdo v sobě nenajde jednoznačnost, stále ještě prochází bolestnými krizemi. A to je případ i autora předložené práce.

Při čtení práce se mně otevíralo velké množství asociací, které by však byly na zajímavou a delší diskusi, a proto se omezím pro daný účel jen na nejnnutnější.

Autor práci otevírá provokativní otázkou „Kdo je ten pravý muž a pravá žena?“ Jsou to stereotypy. Pro takové a podobné bychom jistě ve společnosti a její historii našli řadu už od starověkých mýtů. Vcelku logicky se rodil stereotyp muže (fyzická síla, boj, lov) a ženy (rození dětí, jemnější práce apod.). Postupně se objevovaly otázky, nakolik a v čem je to neměnné. A výzva k jejich řešení je zde aktuálně živá. Novodobě to řešil například C.G. Jung s jeho archetypy (zde relevantně animus, anima, persona, hrdina anebo stín).

V práci je popsáno osobní hledání autora kdo vlastně je, které energie je jeho určující, tedy zda ta mužská, nebo ženská. Vybral si studium herectví. Nejprve v Bratislavě, kde značně bolestně pocítil pro něho těžko přijatelné tlaky na jasné vyhranění postav, které měl ztvárňovat. Výsledkem byl přechod do Prahy, kde studium herectví právě dokončuje (viz tato diplomová práce). Stále častěji si uvědomoval, že hercova práce na postavě a jejím tématu předpokládá předchozí (anebo souběžné) hledání vlastní osobní identity. Tedy v podobě otázky: jak mohu zachytit postavu, se kterou nemám v souladu to, kdo jsem i já? To se vztahuje na všechny podoby umění a jejich tvůrce. Vždy jde o nějakou podobu dotyku se světem, s druhými lidmi a logicky i sama se sebou (a to dokonce na prvním místě). Z oblasti umění chci připomenout dílo a osobní život Thomase Manna.

Postupné uvědomování si vnitřní psychosexuální složitosti a příklonu k homosexualitě zde autor popisuje s neobyčejnou otevřeností a upřímností. Nalezení a přijetí vlastní identity je podstatné a je vlastně základní osou předložené práce. Autorovi se postupně ujasňuje podstatná pravda, že všichni

v sobě máme přítomné oba druhy energie, tedy tu ženskou i tu mužskou, Jungiánsky řečeno, vždy v nás působí princip ženský (anima) i mužský (animus) v různých kombinacích a poměrech. Ba dokonce to tak musí být, abychom mohli navazovat plnohodnotné vztahy s druhým pohlavím a vůbec se světem. K tomu se také autor postupně propracovává, aby v závěru na příkladech práce na konkrétních postavách, na inscenacích nebo na improvizacích jasně ukázal, že na konci všeho hledání je schopnost prožívat mužskou i ženskou energii. A právě umělec, zde konkrétně herec, by toho měl být schopen, aby mohl ztvárňovat plnokrevné postavy.

To vše považuji na práci za klíčové a zásadní. Jinak je v práci také zajímavý přehled historického i aktuálního dění v oblasti drag kultury, vouge tance, ballroomů atd.

Předloženou diplomovou práci Martina Bednára považuji za velmi zdařilou.

Práci doporučuji k obhajobě před příslušnou komisí.

3. června 2024

prof. Jiří Šípek